

STRATEGII DE DEZVOLTARE A COMPLEXULUI AGROALIMENTAR ÎN SCOPUL ASIGURĂRII SECURITĂȚII ECONOMICE A REPUBLICII MOLDOVA

*Maria OLEINIUC,
Universitatea de Stat „Alec Russo” Bălți*

Abstract: *Currently, the development of agricultural science of internal affairs aims to solve issues to improve wireless bandwidth resources, increased productivity of animals, increasing the yield of major agricultural crops, improvement of human resources, etc. However, all development associated with the need to ensure food security and the competitiveness of domestic agricultural products in the conditions of tough competition.*

În ultimii ani, mai ales în condițiile globalizării economiei, tot mai mult accentul se pune pe probleme ce țin de asigurarea securității economice a țării. De savanții autohtoni este propusă clasificarea elementelor sistemului de securitate economică, sunt stabilite criteriile și pragurile de bază a indicatorilor de dezvoltare economic a Republicii Moldova. În scopul asigurării securității economice, sunt analizate amenințările majore și sunt prezentate particularitățile evidenței acestora pentru un element sau altul a sistemului de securitate economică. În acest sens, cel mai principal element al acestui sistem este considerat securitatea alimentară.

În prezent, dezvoltarea științei agrare interne are drept scop soluționarea problemelor privind îmbunătățirea capacității resurselor folosite, creșterea productivității animalelor, creșterea productivității principalelor tipuri de culturi agricole, perfecționarea resurselor umane, etc. Cu toate acestea, toate elaborările sunt legate de necesitatea asigurării securității alimentare a țării și competitivității producției agricole interne în condițiile concurenței acerbe.

Totuși, nu se atrage suficient atenția elaborărilor practice și metodice privind dezvoltarea securității economice a complexului agroalimentar și anume, securitatea alimentară a țării nu poate fi asigurată dacă producătorii agricoli și întreprinderile prelucrătoare nu au elaborat un mecanism unic și eficient de organizare a relațiilor economice, iar din nivelul de susținere a statului nu rezultă o asigurare în principalele tipuri de produse alimentare.

Situația de criză a complexului agroalimentar autohton determină trecerea de la problemele de asigurare a securității economice de la nivel teoretic la cel practic, ceea ce determină necesitatea elaborării unei strategii clare de asigurare a securității economice a complexului agroalimentar.

Trebuie de remarcat faptul că scopul principal al securității economice al complexului agroalimentar moldovenesc trebuie să fie asigurarea unui așa nivel de dezvoltare a relațiilor productiv-economice în sistemul „aprovizionare – producție – prelucrare – desfacere” încât să fie formate condiții favorabile pentru viață și dezvoltarea personalității și stabilitate socio-economică.

Evaluarea securității economice a complexului agroalimentar este bazată pe un sistem de indicatori care, după părerea noastră, ar trebui să se grupeze în dependență de participanții la relațiile în sistemul agricol de producție.

Complexul agroalimentar include în sine dezvoltarea mai multor industrii:

1. Industria care asigură complexul agroalimentar cu mijloace de producție;
2. Întreprinderi care sunt implicate direct în producerea produselor agricole;
3. Întreprinderi care asigură prelucrarea primară și depozitarea producției agricole, precum și reciclarea materiei prime și aducerea ei la condiția de realizare și consum de către populația și alte întreprinderi.

O atenție deosebită la elaborarea criteriilor și nivelurilor indicatorilor de evaluare a securității economice a complexului agroalimentar ar trebui să i se acorde întreprinderilor din categoria a doua, deoarece de rezultatele activității economico-financiare a acestor entități depinde situația Republicii Moldova atât la nivel internațional cât și pe piața internă a produselor alimentare ceea ce se reflectă în nivelul de trai al populației.

În scopul asigurării securității alimentare trebuie să se efectueze monitorizarea amenințărilor pentru securitatea complexului agroalimentar la toate nivelurile de dezvoltare economică: local, regional, național. În acest scop, trebuie să se elaboreze un set de instrumente de analiză care trebuie să ia în considerare particularitățile fiecărei industrii în parte a complexului agroalimentar și cu o descriere detaliată a indicatorilor agregați. Astfel, de exemplu, pentru industria alimentară în calitate de indicatori pot fi folosiți: nivelul de încărcare a capacității de producție, nivelul critic de prețuri, raza

medie de livrare a materiei prime, cantitatea de materii prime necesare pentru prelucrare unei unități de producție, etc.

În același timp, un loc deosebit în sistemul de asigurare a securității economice a sectorului agroalimentar îi revine statului, care prin intermediul programelor de stat realizează politica agrară. După părerea noastră, numai susținerea guvernamentală va permite complexului agroalimentar să asigure reproducția extinsă și necesitățile de consum a populației care se află în creștere în produse alimentare de calitate.

În opinia noastră, creșterea securității economice a sectorului agroalimentar, în primul rând este posibil prin îmbunătățirea sistemului de management regional al sectorului agrar.

Dezavantajul strategiei actuale a complexului agroalimentar din Republica Moldova este incertitudinea priorităților. Pe de o parte există potențial, iar pe de altă parte nu se ține cont de relația elementelor economiei. Astfel, dezvoltarea complexului agroalimentar în regiune este capabilă de a da un impuls pentru o serie de ramuri ale economiei naționale: industria alimentară, producția de îngrășăminte chimice, construcții, transport și comunicație. Astfel, apar premise de a soluționa o serie de probleme sociale. Prin urmare, complexul agroalimentar trebuie dezvoltat în mod activ, aceasta va crea mai multe locuri de muncă, va crește migrația locuitorilor din orașe la sate, va crește fertilitatea și va crește durata de viață. Lipsa managementului strategic în sistemul de conducere a complexului agroalimentar nu permite de a utiliza în mod eficient capacitatea de producție existentă, care în prezent este caracterizată de un nivel scăzut de modernizare potențialului tehnic și lipsa de investiții. În regiuni lipsește argumentarea științifică a cadrului normativ de calcul a susținerii financiare în agricultură, sistemul financiar-creditar nu asigură nivelul necesar de atragere a mijloacelor financiare în domeniul agricol.

După părerea noastră, perfecționarea sistemului de conducere a complexului agroalimentar la nivel regional în scopul de a spori securitatea economică, ar trebui să contribuie la soluționarea următoarelor sarcini:

- a) cooperări tehnologice de-a lungul lanțului complexului agroalimentar și în domeniul comercializării de produse finite;
- b) stabilirea de parteneriate durabile între zonele rurale producătoare și de către întreprinderile din industria alimentară, precum și cu organizațiile de finanțare prin intermediul creditului marfar și leasingului financiar;
- c) îmbunătățirea condițiilor de investiții în complexul agroalimentar, concentrarea resurselor investiționale pe direcții prioritare de dezvoltare;
- d) implementarea tehnologiilor avansate în producția agricolă și industrie alimentară;
- e) dezvoltarea infrastructurii pieței a complexului agroalimentar.

De asemenea, la elaborarea strategiei de dezvoltare a complexului agroalimentar autohton cu scopul de a asigura securitatea economică ar trebui să se acorde o atenție deosebită structurii producției agricole.

Optimizarea producției agricole presupune determinarea structurii și dimensiunii industriilor și amplasarea lor optimă pe teritoriul separat. În acest caz, fiecare ramură de producție agricolă se caracterizează prin anumite proporții și sistem de relații interne, ceea ce reflectă totalitatea ramurilor, în contextul specific de climă.

La formarea structurii optime de producție agricolă din regiune ar trebui să se ia în considerație influența următorilor factori: infrastructura, ecologia, demografia, tehnologia, resursele naturale.

Structura optimă de producție presupune existența garantată a pieței de desfacere, de aceea, de o mare importanță este existența industriei prelucrătoare, care permite în timp util prelucrarea produselor fragile. Prin urmare, la crearea structurii optime de producție agricole ar trebui să se ia în considerație dezvoltarea relațiilor de cooperare, dezvoltare și concentrare.

Momentul decisiv în stabilirea structurii optime de producție agricolă este evidențierea parametrilor structurali pe baza unor criterii clar definite, care pot fi grupate în următoarele grupe:

1. Criteriul economic complementaritatea (o serie de industrii pot cel mai bine să-și manifeste potențialul în anumite valori cantitative și calitative ale elementelor structurale pe interiorul ei însăși sau în alte ramuri); cererea de pe piață pentru produse;
2. Criteriul ecologic: tendința spre un nivel înalt de humus în sol; utilizarea optimă a deșeurilor produselor vegetale; compatibilitatea ecologică a ramurilor;
3. Criterii de siguranță alimentară: suficiența de produse agricole pentru satisfacerea necesităților populației în produse alimentare de primă necesitate; diversitatea produselor după calitate, ceea ce este baza unei alimentații echilibrate a populației pe principalele componente ale acestuia;

4. Criteriul de asigurare a securității economice a complexului agroalimentar: asigurarea competitivității produselor agricole; susținerea statului privind acoperirea costurilor de producere; rentabilitatea, indiferent de nivelul de susținere a statului; depășirea ritmului de creștere a remunerării muncii în comparație cu ritmul de creștere a productivității muncii; reducerea nivelului de uzură a tehnicii agricole; creșterea productivității animalelor și productivitatea culturilor agricole în scopul auto-suficienței, pe tipuri de produse.

Prin urmare, stabilirea structurii optime de producție agricolă trebuie să fie orientată spre lichidarea dezechilibrelor structurale și creșterea în bază la aceasta eficienței producției agricole la nivel de municipiu, regiune și țară.